

Ramen för sammanställning av budgeten för år 2016

VD/5436/02.01.00.00/2015
KN/PM/PO/H Y-L/NW

Det ekonomiska läget i allmänhet

Arbetslösheten är stor i Finland och samhällsekonomin har dominerats av recessionen i flera års tid. Totalproduktionen i Finland minskade med 0,1 procent under 2014 och enligt finansministeriets ekonomiska översikt från i våras är prognosen den att totalproduktionen under 2015 kommer att öka med endast 0,5 procent på grund av svag export och sämre efterfrågan på den inhemska marknaden. Tillväxten under 2016 antas vara 1,4 procent tack vare en ökad inhemsk efterfrågan medan tillväxten i BNP 2017 förutspås uppgå till 1,5 procent.

Inkomstnivån ökar med 1,2 procent under 2015, de två därpå följande åren förutspås inkomstnivån öka med högst halvvannan procent i året. Lönesumman ökade under 2014 med endast 0,6 procent på grund av det svåra läget på arbetsmarknaden. Enligt finansministeriets uppskattning växer lönesumman med 1,5 procent år 2015 och 1,6 procent år 2016.

Läget på arbetsmarknaden kommer att bestå som problematiskt, arbetslöshetsgraden förutspås i år öka till 8,8 procent (Statistikcentralen). Antalet sysselsatta antas vara 0,3 procent högre än 2014 men utvecklingen i arbetsproduktiviteten kommer fortsättningsvis att förbli svag. Ökningen i hushållens reella inkomster stöds av att prisökningarna är ovanligt moderata, vilket huvudsakligen beror på sänkningarna i oljans marknadspris. Enligt prognos kommer inflationen att stanna på 0,3 procent och huvuddelen består i skattehöjningarnas prishöjande effekt.

I regeringsprogrammet föreslås åtgärder genom vilka Finlands ekonomi ska lyftas upp och styras in på en bana som kännetecknas av hållbar utveckling och förbättrad sysselsättning. Åtgärderna kommer att ha stor inverkan på kommunernas ekonomi och verksamhet men har dock inte presenterats tillräckligt ingående för att återverkningarna på Vandas ekonomi ännu ska gå att avgöra. Ramen utgår från de tillväxtprognoser som finansministeriet presenterade i den ekonomiska översikten våren 2015, i dessa har regeringsprogrammets verkningar ännu inte beaktats. Stadsdirektörens budgetförslag uppdateras med verkningarna av regeringsprogrammet, statens budgetförslag och programmet för den kommunala ekonomin.

Ramen för utarbetandet av budgeten för 2016

Ramen för driftekonomin och investeringarna 2016 utgår från strategin för fullmäktigeperioden samt de centrala riktlinjerna som överenskommits i balanserings- och skuldprogrammet för ekonomin, ökningarna i verksamhetsutgifterna, investeringsnivån samt de fortsatta åtgärderna enligt TVO som gjorts upp av verksamhetsområdena. Ramens skatteinkomstprognos för kommunalskatten utgår från skattesatsen för 2015. I statsandelsprognosen har man beaktat stadens befolkning enligt åldersklasser 1.1.2015, de tidigare avgjorda nedskärningarna i statsandelarna samt de ökningarna för Vandas del som följer på statsandelsreformen. I statsandelsprognosen har man inte beaktat den justering i kostnadsfördelningen mellan stat och kommun som överenskommits i statsandelsreformen, förverkligandet av dessa justeringar under 2016 har ännu inte säkerställts. Den svaga ekonomiska utvecklingen, förhandsuppgifterna om utvecklingen av de inkomster som berörs av förskottsskatteinnehållningen för år 2014, det dåliga sysselsättningsläget samt åtgärderna i regeringsprogrammet som ännu är under beredning, samt programmet för den offentliga ekonomin och programmet för den kommunala ekonomin samt statens budgetförslag skapar stor osäkerhet när det gäller hur stadens inkomstbas kommer att utvecklas.

Stadens skatteinkomst ökade år 2014 med endast 0,9 procent jämfört med föregående år. På basis av kommunernas skatteinkomstprognos, de kommunvisa prognosramarna, kompletteringarna av de förskottsskatter som företagen betalat för år 2014 samt prognosen för skatteinkomstutfallet (utgående från utfallet i början av året) skulle skatteinkomsterna uppgå till 934 milj. euro under 2015, vilket medför att den årliga tillväxten skulle stanna på 1,1 procent jämfört med året innan. På skatteinkomstprognosen för de kommunala skatterna under 2015 inverkar den förhandsuppgift från skatteverket enligt vilken utvecklingen i förvärvsinkomsterna, särskilt då i fråga om löneinkomsterna, enligt inkomststatistiken är svag i jämförelse med de övriga stora städerna, vilket medför att skattebasen i Vanda troligen kommer att minska med avseende på år 2014. Vandas fördelningsandel

för år 2014 kommer därmed sannolikt att minskas och korrigeringarna för 2014 som redovisas i november kommer att ligga rejält på minus enligt de uppgifter som är tillgängliga vid uppgörandet av ramen. Avkastningen av den kommunala skatten underskider med runt 15 miljoner euro det som uppskattats i budgeten, medan samfunds- och fastighetsskatterna uppskattas bli förverkligade enligt budgeterat.

På samfundsskatteinkomsterna för år 2016 inverkar minskningen av kommungruppens fördelningsandel med 5 procent. Enligt prognosen kommer staden att få in sammanlagt 972 miljoner euro i skatteinkomster. Uppskattningen är att de kommunala skatterna ökar med 5,8 procent, ökningen påverkas av den prognostiserade återbäringen av skatteinkomsterna från år 2015 på år 2014. Bedömningen är att samfundsskatterna minskar med -14,3 procent på grund av kommungruppens minskade fördelningsandel och den svaga ekonomiska tillväxten. Enligt skattesatserna för år 2015 beräknas fastighetsskatterna öka med runt fyra procent.

År 2015 får staden statsandelar på 149,6 miljoner euro i enlighet med ministeriernas beslut (finansministeriet samt undervisnings- och kulturministeriet). Statsandelarna beräknas uppgå till 168,4 miljoner euro år 2016. Budgetramen för år 2016 har uppgjorts i enlighet med kalkyleringsprinciperna för statsandelsreformen, i budgeteringen har beaktats en förhöjning på 50 euro per invånare enligt reformens gradering samt Vandas befolkningsutveckling. Den tidigare överenskomna justeringen av kostnadsfördelningen stat och kommuner emellan som var avsedd att företas under 2016 har inte beaktats. Skatteinkomsterna ökar med 12,6 procent jämfört med år 2015. Enligt bedömningen minskar statsandelarna under 2017 i och med att utbetalningen av grundläggande utkomststöd överförs på FPA.

Därmed skulle skattefinansieringen för 2016 uppgå till sammanlagt 1 140 milj. euro, vilket betyder en ökning på dryga 5 procent i förhållande till det uppskattade utfallet för 2015. Skattefinansieringen antas växa under 2017 med 0,4 procent på grund av minskningen i statsandelen. Åren 2018–2019 prognostiseras ökningen till ca 3 procent årligen. Skatteinkomst- och statsandelsprognosen kommer att justeras i stadsdirektörens budget- och ekonomiplaneförslag bl.a. när verkningarna av regeringsprogrammets åtgärder och ändringarna i beskattningsgrunderna klarnar.

Räntekostnaderna ökar under ekonomiplanperioden i och med att lånestocken växer och på grund av ökningen i lånens marginal. Räntekostnaderna beräknas ännu 2015 hålla sig på en nivå om 10 milj. euro till följd av den låga räntenivån. Under 2016 är ramens räntekostnader 11,7 miljoner euro, räntekostnaderna under ekonomiplanperioden är uppskattningar som utgår från en måttfull ökning i räntor och marginaler samt en prognostiserad ökning i lånestocken. Ränteinkomster flyter in av de lån som beviljats HRM, medan de finansiella intäkterna består i dividendinkomster närmast från Vanda Energi.

I ramen utgår verksamhetsintäkterna från den uppfattning verksamhetsområdena har om inkomstutvecklingen under kommande år. Verksamhetsutgifternas ramberedning grundar sig på en årlig tillväxt på 1,5 procent i enlighet med balanserings- och skuldprogrammet för ekonomin. I verksamhetskostnaderna har separat beaktats bl.a. den snabba tillväxten i kommunandelarna för den specialiserade sjukvården, utkomststödet samt arbetsmarknadsstödet samt överföringen av datasystemlicenserna från investeringarna till driftsekonomin. I relation till utfallsprognosen för år 2015 kommer ökningen i verksamhetskostnader att uppgå till 2,8 %, medan motsvarande ökning i verksamhetsintäkterna beräknas till 2,9 % och för verksamhetsbidragets del till 2,8 %. På stadsnivå ingår i ramen en reserv för kollektivtrafikens kommunandel efter det att Ringbanan börjar trafikeras i enlighet med dagsläget samt den effekt som Samkommunen Helsingforsregionens trafiks (HRT) ersättningssystem för infrastruktur har på inkomster och utgifter. Kollektivtrafikens inkomster och utgifter justeras inför stadsdirektörens budgetförslag efter det att effekterna av trafikeringen på Ringbanan och för HRT:s ersättningssystem för infrastrukturen preciserats. Likaså kommer inkomster och utgifter för HNS specialiserade sjukvård att preciseras i stadsdirektörens budgetförslag.

I ett läge där ökningen i skatteintäkterna fortsättningsvis är måttlig och statsandelarna kontinuerligt skärs ned krävs det att investeringarnas förmåga till intern finansiering ökar och att skuldsättningsutvecklingen fås under kontroll vilket förutsätter att utgifterna ökar i mindre omfattning under hela ekonomiplanperioden. Utvecklingen i driftskostnaderna åren 2017–2019 utgår från en kalkylerad nivå om 1,5 procent.

Avskrivningarnas omfattning ökar märkbart i staden från och med år 2015 då Ringbanan blir färdig. Avskrivningsnivån för 2015 samt de kommande åren preciseras i juli–augusti då Ringbanan antecknas i

bokföringen som slutförd och banans investeringsutgifter på omkring 250 milj. euro fördelas på de egentliga anläggningstillgångarna under respektive tillgångsslag (byggnader, vägar, broar, själva banan). Enligt den aktuella prognosen bedöms avskrivningsnivån stiga till en årsnivå på 100 milj. euro under ekonomiplanperioden.

Den totala investeringsnivån i staden under 2014 uppgick till 159 miljoner euro och bruttoinvesteringarna i stadens egna investeringar (exklusive Ringbanan och Ring III) uppgick till 89 miljoner euro. Ringbanan blir färdig 2015 och Ring III behöver inte längre mer än en smärre reservering under kommande år. I ramen är stadens bruttoinvesteringsnivå 98 miljoner euro (netto 93,8 miljoner euro) medan den totala investeringsnivån med affärsverken och fonderna inräknade uppgår till runt 104 miljoner euro (netto 100 miljoner euro). Ramen inbegriper en reservering för markanskaffning i enlighet med det markpolitiska programmet samt en reservering för datasystemet Apotti. Av investeringarna år 2016 (exklusive Ringbanan och Ring III) täcks, enligt prognosen i det läge då ramen sammanställs, 78 procent genom intern finansiering medan 73 procent av totalinvesteringarna täcks. Staten återbetalar ca 20 miljoner euro för byggnadstjänsterna vid byggandet av den andra etappen av Ring III under åren 2016 och 2017 vilket förbättrar stadens finansieringsställning under de aktuella åren. Om ramprognoserna förverkligas tvingas staden att öka sin lånestock med omkring 18 milj. euro år 2016.

Specialfall som under ekonomiplanperioden bidrar till att höja investeringsnivån utgörs av inlösningen av aktierna för Myrbacka hälsostation 2017 samt anskaffningen av datasystemet Apotti. Under ekonomiplanperioden syftar staden till att öka årsbidraget så att det ska närma sig en investeringsnivå på 100 milj. euro. I målsituationen skulle staden i slutet av ekonomiplanperioden kunna finansiera sina investeringar genom inkomstfinansiering.

Förslag till fortsatta åtgärder inom ramen för balanserings- och skuldprogrammet för ekonomin

Stadsfullmäktige uppställde som bindande mål för år 2015: "*Åtgärderna för att balansera upp och utveckla ekonomin uppdateras och behandlas vid fullmäktigeseminariet våren 2015.*"

Verksamhetsområdena har under ekonomiplaneringsprocessen berett sina förslag till åtgärder för att balansera och utveckla ekonomin (TVO-fortsättningsåtgärder) resultatområdesvis och dessa förslag behandlades vid fullmäktigeseminariet 21–22.5.2015. Verksamhetsområdenas förslag kompletterades och omstuvades enligt responsen från fullmäktigeseminariet.

Förslagen till åtgärder för att balansera och utveckla ekonomin (TVO-fortsättningsåtgärder) som kompletterats med responsen från fullmäktigeseminariet medföljer som bilaga.

Förslag till bindande mål för år 2016

Strategin för fullmäktigeperioden förverkligas varje år via de bindande målen på fullmäktigenivå samt verksamhetsområdenas mål och styrkort. De bindande målen är operativa och ekonomiska mål som ska godkännas i stadsfullmäktige och som främjar förverkligandet av de strategiska målsättningarna för fullmäktigeperioden. Förslagen till bindande mål för år 2016 behandlas vid fullmäktigeseminariet 3.9.2015 och slutgiltigt godkänns de bindande målen i stadsfullmäktige i samband med budgetbehandlingen i november 2015. Vid beredningen av de bindande målen beaktas mellanutvärderingen av strategin för fullmäktigeperioden.

Stadsstyrelsen 8.6.2015 § 8

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) godkänna ramen för utarbetandet av driftsekonomin och investeringarna i budgeten för 2016 i enlighet med bilagan,
- b) ge verksamhetsområdena anvisningar om hur de för respektive projektgrupp i budgeten utarbetar sina investeringsplaner för tioårsperioden 2016–2025,
- c) godkänna de bifogade förslagen till åtgärder för att balansera och utveckla ekonomin (TVO-fortsättningsåtgärderna) åren 2015–2017 för att efterföljas när förslagen till budgeten sammanställs och

- d) lägga fram ramen för sammanställningen av budgeten för år 2016 samt åtgärderna för att balansera och utveckla ekonomin till stadsfullmäktige för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.6.2015 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att för kännedom anteckna ramen för sammanställningen av budgeten för år 2016 samt åtgärderna för att balansera och utveckla ekonomin.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Ramtabeller
- Förslag till åtgärder för att balansera och utveckla ekonomin åren 2015–2017 (TVO-fortsättningsåtgärder)

Anvisning för sökande av ändring: 4.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Patrik Marjamaa, ekonomidirektör, tfn 050 310 6906, [foramn.efternamn\(at\)vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn(at)vantaa.fi)
budgetchef Pia Ojavuo, tfn 043 824 9254, [foramn.efternamn\(at\)vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn(at)vantaa.fi)